

POLITIKERSPØRGSMÅL

Journal-nr.: 23021290

Dato: 02.maj 2023

Spørgsmål nr.: RR 028-23

Dato: 29. marts 2023

Stillet af: Christoffer Buster Reinhardt

Besvarelse udsendt den: 02.05.23

Sundhedsindsats på væresteder

Spørgsmål:

Region Hovedstaden har et samarbejde med Københavns Kommune om fx gadeplanssygeplejersker.

Hvilke lignende indsatser har vi i de øvrige kommuner i forhold til de mest udsatte borgere?

Hvilke har vi med fx væresteder (eksempelvis Paradiset i Lyngby) omkring sundhedsindsatser - her tænker jeg fx på vaccinationstilbud og lignende?
Hvad vil det kræve at lave en særskilt sundhedsindsats ift. fx væresteder?

Svar:

Somatiske sundhedsindsatser til de mest socialt udsatte

Region Hovedstaden har på det somatiske område ikke samarbejde med Københavns Kommune, øvrige kommuner eller med specifikke tilbud om gadeplanssygeplejersker eller andre opsøgende sundhedsindsatser til de mest socialt udsatte.

- Region Hovedstaden samarbejder med Københavns Kommunes Socialforvaltning om at drive ”**Sociolancen**”, der kører i Københavns Kommune hver dag kl. 11:00-23:00 og er bemandet af en socialfaglig medarbejder fra Københavns Kommunes Socialforvaltning og en paramediciner eller ambulancebehandler fra Region Hovedstadens Akutberedskab.

- De somatiske hospitaler i Region Hovedstaden har en **socialsygeplejerskefunktion** på alle matrikler. Socialsygeplejerskerne er ikke en udgående funktion, men en af socialsygeplejerskerne på Herlev og Gentofte Hospital er gennem en årrække kommet på værestedet Paradiset i Lyngby en gang om måneden. Formålet er primært at gøre brugerne trygge ved at opsøge hospitalet ved behov og på den måde bygge bro til sundhedsvæsenet.
- Der har i 2021 og 2022 været tilrettelagt en **særlig indsats for at få vaccineret særligt socialt udsatte mod covid-19**. Indsatsen har blandt andet omfattet udkørende vaccination på væresteder og herberger samt særligt fleksible aftaler med vaccinationscentrene. Der er ikke planlagt særlige vaccinationsindsatser til denne målgruppe fremadrettet, men der er gode erfaringer med de forskellige løsninger i forbindelse med covid-19, som man vil kunne trække på.

Psykiatriske sundhedsindsatser til de mest socialt udsatte

- Region Hovedstadens Psykiatri har et **Psykiatrisk Gadeplansteam**, der dækker Københavns, Frederiksberg, Dragør og Tårnby kommuner. Det er et uvisiteret og opsøgende tilbud målrettet mennesker i hjemløshed og med kendt psykoselidelse eller mistanke om psykose. Teamet laver opsøgende arbejde i hjemløsemiljøet i København og kommer på forskellige tilbud, hvor målgruppen opholder sig.
- I øvrige kommuner har Region Hovedstadens Psykiatri en række indsatser på herberger og botilbud men ikke på væresteder eller øvrige tilbud, hvor borgerne ikke bor.
- Region Hovedstadens psykiatri har **socialsygeplejersker** på alle psykiatriske centre.

Hvad vil det kræve at lave en særskilt sundhedsindsats ift. fx væresteder?

Kommunerne har ansvar for, at der er sociale tilbud til de mest socialt udsatte, og har derudover også ansvar for de borgernære sundhedstilbud, herunder forebyggelse, behandling og pleje tæt på borgerne og i samspil med de sociale indsatser.

Nogle sociale tilbud til de mest socialt udsatte har tilknyttet sundhedsfagligt personale, evt. på frivillig basis. Enkelte kommuner har også ansat kommunale socialsygeplejersker. Hvis et værested med driftsaftale med en kommune har behov for at kunne tilbyde en sundhedsfaglig indsats til brugerne, vil det

som udgangspunkt være en kommunal opgave at sikre de nødvendige kompetencer og ressourcer til det.

De regionale sundhedstilbud er generelt mere specialiserede end de borger-nære sundhedstilbud, der tilbydes i kommunalt regi. Det er ikke umiddelbart en regional opgave at tilbyde opsøgende sundhedsindsatser på væresteder og lignende tilbud.

Men Region Hovedstaden har et ansvar for at sikre lige adgang til de regionale sundhedstilbud i fx hospitalsregi - også for de mest socialt udsatte. Her kan indsatser som Sociolancen, socialsygeplejerskefunktionen og Psykiatrisk Gadeplansteam fremhæves som indsatser, der bidrager til at bygge bro til sundhedsvæsenet for de mest socialt udsatte.

Hvis man fra politisk side gerne vil styrke sundhedsindsatsen på fx væresteder, kan man fx tage udgangspunkt i ovennævnte indsatser og udbygge dem, enten geografisk eller ift. ressourcer i øvrigt.

I den forbindelse kan det nævnes, at Sociolancen har et ønske om at udvide deres optageområde til andre dele af Region Hovedstaden, hvilket også socialsygeplejerskerne på Herlev og Gentofte Hospital har efterspurgt. En udvidelse vil kræve, at der er kommuner, der ønsker at indgå i et samarbejde svarende til det, regionen har med Københavns Kommune. Derudover vil det kræve, at der bliver afsat økonomiske ressourcer til det i Region Hovedstaden. Det vil kræve en nærmere afdækning at estimere regionale udgifter til en evt. udvidelse.

Det kunne også være en mulighed at udvide og opnormere socialsygeplejerskefunktionen på Herlev og Gentofte Hospital med fx et halvt årsværk med det formål at give mulighed for, at socialsygeplejerskerne i højere grad kunne have en udgående og brobyggende funktion på fx væresteder i hospitalets optageområde. Socialsygeplejerskerne på Herlev og Gentofte Hospital oplever et behov for dette i deres optageområde.

Baggrund

Målgruppen

Særligt socialt udsatte har typisk flere og komplekse problemer i form af fx hjemløshed, rusmiddelafhængighed og psykiske og somatiske sygdomme.

Det er en målgruppe, der typisk har store helbredsmæssige problemer, og som ikke i tilstrækkeligt omfang får hjælp til disse problemer i sundhedsvæsenet. Undersøgelser har vist, at de mest socialt udsatte ofte bruger akutte tilbud i sundhedsvæsenet som fx skadestue og indlæggelser, mens de ikke i tilstrækkelig grad bruger fx egen læge eller ambulante tilbud.

Ikke alle vil have en hjemløshedsproblematik, men det kan alligevel give et godt billede af målgruppen at se på den viden, der fremgår af VIVE's kortlægning "Hjemløshed i Danmark 2022". Her fremgår det, at

- Der i 2022 blev registreret 2.476 personer i hjemløshed i Region Hovedstaden. Af dem hører de 1.370 til i København.
- 28 % af personerne i hjemløshed har en fysisk sygdom.
- 62 % vurderes at have en psykisk sygdom.
- 66 % er afhængige af rusmidler.
- 42 % har en samtidig psykisk sygdom og afhængighed af rusmidler.
- Blandt personer i hjemløshed, der har en psykisk sygdom, er det 40 %, der modtager psykiatrisk behandling.
- Kortlægningen indeholder ikke oplysninger om tilknytning til somatisk behandling.

Sociale tilbud til målgruppen

Der er flere forskellige typer sociale tilbud til de mest socialt udsatte, herunder fx herberger og andre tilbud, hvor man overnatter eller bor, og væresteder og andre tilbud med åbent i dag- og aftentimerne. Nogle tilbud er kommunale; andre er drevet af civilsamfundsorganisationer, men nogle af disse har også driftsaftale med en kommune. Det gælder fx for værestedet Paradiset i Lyngby.